

וּבַעַת הַבְּרָכָה נֹאמֵר (תהלים ה) כִּי אֶתָּה תְּבַרֵךְ צְדִיק
 בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צְדִיק: (עד כאן מההשמטות)
 השלמה מההשמטות (סימן ח)

סֵפֶר הַבְּחִיר: תָּנָא עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לְרַקִּיעַ
 וְצְדִיק שָׁמוּ עַל שֵׁם הַצְּדִיקִים וּכְשֵׁישׁ צְדִיקִים
 מִתְגַּבֵּר וְאִם לֹא מִתְחַלֵּשׁ וְהוּא סוּבֵל כָּל הָעוֹלָם
 וְדִבְתִּיב (משלי י) וְצְדִיק יִסוֹד עוֹלָם וְאִם חֲלֵשׁ לֹא יוּכַל
 לְהִתְקַיֵּים הָעוֹלָם: (עד כאן מההשמטות)

אֱלֹה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ (ר"ת תה"ו) הָא אֹקְמוּהָ
 כָּל אֶתְר דְּבִתְיב אֱלֹה פָּסַל אֶת הָרֵאשׁוֹנִים
 וְאֵלִין תּוֹלְדִין דִּתְהוּ דְאֶתְרֵמִיזוּ בְּקָרָא תְּנִינָא וְהָאָרֶץ
 הִיְתָה תְּהוּ. וְאֵלִין אֲנֹן דְאֶתְמַר דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּרָא עֲלָמִין וּמְחַרֵּיבָן. וּבְנִין דָּא אֲרַעָא הָזָה תּוֹהָה
 וּבוֹהָה. אִיךְ בְּרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמִין לְחֶרְבָא

לשון הקודש

אֱלֹה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ (ר"ת תה"ו),
 הרי פְּרִשׁוּהָ, כָּל מְקוֹם שֶׁכְּתוּב אֱלֹה –
 פָּסַל אֶת הָרֵאשׁוֹנִים. וְאֱלֹה תּוֹלְדוֹת שֶׁל
 תְּהוּ שְׁנַרְמִזוּ בְּפִסּוּק הַשֵּׁנִי וְהָאָרֶץ הִיְתָה
 תְּהוּ, וְאֱלֹה הֵם שְׁנַתְּבָאָר שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בּוֹרָא עוֹלָמוֹת וּמְחַרֵּיבָן. וְלִכְּן הָאָרֶץ
 הִיְתָה תּוֹהָה וּבוֹהָה, אִיךְ בּוֹרָא הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹת לְהַחְרִיבָם? יָפָה הִיְתָה
 שְׁלֵא לְבִרָא אוֹתָם! אֱלֹה וְדָאֵי כָּאן יֵשׁ

וְיֵבֶשׁ. וּבַעַת הַבְּרָכָה – (תהלים ה) כִּי אֶתָּה
 תְּבַרֵךְ צְדִיק, בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צְדִיק: ע"כ.

השלמה מההשמטות (סימן ח)

לְמַדְנֵהוּ, עֲמוּד אֶחָד מִן הָאָרֶץ עַד לְרַקִּיעַ
 וְצְדִיק שָׁמוּ עַל שֵׁם הַצְּדִיקִים, וּכְשֵׁישׁ
 צְדִיקִים – מִתְגַּבֵּר, וְאִם לֹא – מִתְחַלֵּשׁ,
 וְהוּא סוּבֵל כָּל הָעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (משלי י)
 וְצְדִיק יִסוֹד עוֹלָם. וְאִם חֲלֵשׁ, לֹא יוּכַל
 לְהִתְקַיֵּים הָעוֹלָם: ע"כ.

לֹון. שְׁפִיר הָוָה דְּלֵא לְבָרִי לֹון. אֵלֵא וְדָאֵי הָכָא אֵיפֵא
 רָזֵא. מָאֵי אֵיחֵוּ וּמְחַרְיָבִין. דְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לָא
 יִשְׁעֵי עוֹבְדֵי יְדוּי. וְלֵא עוֹד אֵלֵא דָא שְׁמִיָּא אֶתְמַר
 בְּהוּ (ישעיה נא) כִּי שָׁמַיִם כְּעָשָׁן נִמְלָחוּ וְגו'. אִם כֵּן קִדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא עֶבֶד וּמְחֵי.

אֵלֵא רָזֵא דְמִלָּה כְּדִין הוּא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְרָא
 עֲלָמָא וּבְרִיָּיה בְּאוֹרֵיָתָא כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ
 בְּרֵאשִׁית, דְּאֶתְמַר בָּהּ (משלי ה) יִי קִנְנֵי רֵאשִׁית דְּרַכּוּ.
 וּבְהֵאֵי רֵאשִׁית בְּרָא יְת שְׁמִיָּא וְיְת אֶרְעָא וְאֵיחֵי סְמִיךְ
 לֹון בֵּיה. בְּגִין דְּבְרִית פְּתִיב בֵּיה בְּבִר'א'שִׁי'ת. וְאֶתְמַר
 בֵּיה (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'. וְאֵלִין אֲנִין
 דְּאֶתְמַר בְּהוּן (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לִי וְגו'. וְאֵיחֵי
 אֶרֶץ הַחַיִּים כְּלִילָא מְשַׁבַּע אֶרְעִין דְּעֲלִיָּהוּ אֲמַר דְּוֹד
 מְלָכָא (תהלים קיו) אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

לשון הקודש

בְּרָא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְהוּא סְמִיךְ
 אוֹתָם בָּהּ, בְּגִלְל שְׁפָרִית כְּתוּבָה כּוּ
 בְּבִר'א'שִׁי'ת, וְנִמְלָח בָּהּ (ירמיה לג) אִם לֹא
 בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו'. וְאֵלוּ הֵם שְׁנַמְלָח
 בָּהֶם (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵה' וְגו'.
 וְאֶרֶץ הַחַיִּים הִיא כְּלוּלָה מְשַׁבַּע אֶרְצוֹת,
 שְׁעֲלִיָּהֶם אֲמַר דְּוֹד הַמְּלָךְ (שם קיו) אֶתְהַלֵּךְ
 לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים.

סוד. מַה זֶה וּמְחַרְיָבִין? שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לֹא יִשְׁמִיד אֶת מְעַשֵׂי יְדוּי, וְלֵא עוֹד,
 אֵלֵא זֶה הַשָּׁמַיִם שְׁנַמְלָח בָּהֶם (ישעיה נא) כִּי
 שָׁמַיִם כְּעָשָׁן נִמְלָחוּ וְגו'. אִם כֵּן, הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה וּמְכַבֵּה!?

אֵלֵא סוּד הַדְּבָר, כִּךְ הוּא שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּרָא אֶת הָעוֹלָם וּבְרָא אוֹתוֹ בְּתוֹרָה,
 כְּמוֹ שְׁבַארוּהָ בְּרֵאשִׁית, שְׁנַמְלָח בָּהּ (משלי
 ח) ה' קִנְנֵי רֵאשִׁית דְּרַכּוּ. וּבְרֵאשִׁית הוּו

וּבְרָא שָׁמַיָא וְאֶרְעָא (דף כה ע"א) בְּתַרְיָה עַל תַּח"ו, וְלִית
 תַּמָּן יְסוּדָא דְאִיהוּ בְרִי"ת דְּסַמְיָךְ לִזְוֵן. בְּגִין
 דָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעָא לְמִיתָן אֲוִרִיתָא לְאוּמִין
 דְּעֵלְמָא עֹבְדֵי כּוּכָבִים וּמְזֻלוֹת דְּאִיהוּ בְרִית מִלְּה
 מַמְשׁ, וְלֹא בְּעוּ לְקַבְּלָא לִיה, וְאַשְׁתְּאַרְת אֶרְעָא חֲרַבָּה
 וַיִּבְשָׂה.

וְדָא אִיהוּ יְקוּוֹ הַמִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם
 אֶחָד וְתַרְאֵה הַיִּבְשָׁה. יְקוּוֹ הַמִּים דָּא אֲוִרִיתָא.
 אֶל מְקוֹם אֶחָד אֵלִין יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְּנִשְׁמַתִּייהוּ תַלְיִין
 מִתְּהוּא אֶתֶר דְּאַתְמָר בֵּיה בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ.
 כְּבוֹד יי שְׂכִינְתָא תַתְּאָה. מִמְּקוֹמוֹ שְׂכִינְתָא עֲלָאָה.
 וְכִיּוֹן דְּאֲנוּן נִשְׁמַתִּייהוּ מִתַּמָּן, שְׂרִיָא עֲלֵייהוּ וְדָאִי
 יְהו"ה וְאַתְמָר בְּהוֹן (דברים לב) כִּי חֶלֶק יי עִמּוֹ. וְדָא אִיהוּ
 יְקוּוֹ הַמִּים אֶל מְקוֹם אֶחָד.

לשון הקודש

הַתּוֹרָה. אֶל מְקוֹם אֶחָד – אֵלִין יִשְׂרָאֵל,
 מְשׁוּם שְׁנִשְׁמוֹתֵיהֶם תְּלוּוֹת מְאוּתוֹ מְקוֹם
 שְׁנַאֲמַר כּוּ בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. כְּבוֹד
 ה' – שְׂכִינָה תַחְתּוֹנָה. מִמְּקוֹמוֹ – שְׂכִינָה
 עֲלִיוֹנָה. וְכִיּוֹן שְׂאוּתֵם נִשְׁמוֹתֵיהֶם מַמְשׁ,
 שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם כּוּדָאִי יְהו"ה, וְנִאֲמַר כֶּהֱם
 (דברים לב) כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ. וְזִהוּ יְקוּוֹ הַמִּים
 אֶל מְקוֹם אֶחָד.

וּבְרָא שָׁמַיִם וְאֶרֶץ אַחַר כֶּךָ עַל תַּח"ו,
 וְאֵין שָׁם יְסוּדָא שְׁהוּא בְרִי"ת שְׁסוּמְךָ
 אוֹתֵם, לְכֹן רְצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת
 תּוֹרָה לְאֻמוֹת הָעוֹלָם עֹבְדֵי עֲבוּ"ם,
 שְׁהוּא בְרִית מִלְּה מַמְשׁ, וְלֹא רְצוּ
 לְקַבְּלָהּ, וְנִשְׁאַרְה הָאֶרֶץ חֲרַבָּה וַיִּבְשָׂה.
 וְזִהוּ יְקוּוֹ הַמִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם
 אֶחָד וְתַרְאֵה הַיִּבְשָׁה. יְקוּוֹ הַמִּים – זִו

וְאוֹרֵייתָא אִיהִי יְשׁוּבָא דְעֵלְמָא. וְאוּמִין דְעֵלְמָא
עוֹבְדֵי בּוֹכְבִים וּמְזֹלוֹת דְלֹא קְבִילוּ לָהּ
אֲשֶׁתְּאֵרוּ חֲרֵבִין וַיִּבְשִׁין. וְדָא אִיהוּ דְקִדְשָׁא בְרוּךְ הוּא
בְּרָא עֵלְמִין וּמְחַרְיָבֵן אֱלִין דְלֹא נָטְרִי פְקוּדֵי
אוֹרֵייתָא, לֹא דִישְׁצִי אִיהוּ עוֹבְדֵי כְמָה דְחֲשָׁבִין בְּנֵי
נְשָׂא. וְלָמָּה יִשְׁצִי לֹון לְבַנּוּי דְאֶתְמַר בְּהוֹן בְּהַבְּרָאָם
בְּה' בְּרָאָם. וְאֱלִין אֲנֹון דְמִתְגִּירִין מְאוּמִין דְעֵלְמָא.
בְּנֵינֵיהוּ נְפֻלַת ה' זַעֲרָא דְאֲבָרְהָם בְּאֶלְפֵי חֲמִישָׁאָה
דְהוּא ה'. דְאִיהוּ חֲרֵב וַיִּבֶשׁ. חֲרֵב בְּבֵית רֵאשׁוֹן וַיִּבֶשׁ
בְּבֵית שֵׁנִי.

וּמִשָּׁה בְּנִין דְבָעָא לְאֶעְלָא גִיזְרִין תְּחֹות גְּדַפּוּי
דְשְׁכִינְתָא וְחָשִׁיב דְחֹו מְאֱלִין דְאֶתְבְּרִיאֵו
בְּה' יְהֵב בְּהוֹן אֶת ה' דְאֲבָרְהָם, גְּרַמּוּ לִיהּ יְרִידָה
כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (שמות לב) לָךְ יֵרֵד כִּי שַׁחַת עַמְּךָ. בְּנִין

לשון הקודש

העולם, בגללם נפלה ה' קטנה של
 אברהם באלף החמישי שהוא ה', שהוא
 חרב ויבש. חרב בבית ראשון, ויבש
 בבית שני.

וּמִשָּׁה, משום שרצה להכניס גרים
תחת בנפי השכינה, וחשב שהיו מאלה
שנבראו בה' ונתן בהם אות ה' של
אברהם, גרמו לו ירידה, כמו שנאמר
לך ירד כי שחת עמך. משום

והתורה היא ישוב העולם. ואמות
 העולם, שהם עובדי עכו"ם, שלא קבלו
 אותה, נשארו חרבים ויבשים, וזהו
 שהקדוש ברוך הוא בורא עולמות
 ומחריבן, אלה שלא שומרים מצוות
 התורה. לא שישמיד הוא מעשיו כמו
 שהושבים בני אדם. ולמה ישמיד אותם
 את בניו, שנאמר בהם בהבראם, בה'
 בראם? ואלה אותם שמתגירים מאמות

דָּלָא קבִּילוּ לְאֵת ה' בְּדַחִילוּ דְיו"ד וּבְרַחֲמֵינוּ דְה'.
נְחִית אִיהוּ מִדְּרַגְיָה דְאִיהוּ ו'.

וְאֵת ו' נְחִתַת עֲמִיה בְּגִין דְּלָא יתְאַכִּיד בִּינֵיהוּ
דַּעֲתִיד אִיהוּ בְּרָזָא דְגִלְגּוּלָא לְאֵתְעֲרָבָא
בִּינֵיהוּ בְּגִלוּתָא בִּין עֲרָב רַב דְּאֲנוּן נִשְׁמַתִּיהוּ
מִסְטָרָא דְאֵלִין דְּאֵתְמַר בְּהוּן ^(ישעיה נא) כִּי שְׁמַיִם כְּעֵשֶׁן
נִמְלָחוּ וְגו'. וְאֵלִין אֲנוּן דְּלָא בְּעָא נַח רַחֲמֵי עֲלֵיהוּ.
וְאֵתְמַר בְּהוּן וַיִּמְחוּ מִן הָאָרֶץ בְּגִין דְּהוּ מֵאֵלִין
דְּאֵתְמַר בְּהוּן ^(דברים כה) תִּמְחָה אֶת זֶכֶר עַמְלֶק. וּמִשָּׁה
לֹא אֶסְתַּמֵּר מִבְּנֵיהוּ וְאִפִּיל ה' בִּינֵיהוּ. וּבְגִין דָּא אִיהוּ
לֹא יַעֲזֹל לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל עַד דִּיתוּב ה' לְאֵתְרָה.
וּבְגִין דָּא נְחִת אִיהוּ מִדְּרַגְיָה, וְנְחִית בֵּיהּ ו'. וּבְגִין דָּא
ה' נִפְלַת, ו' יוֹקִים לָהּ, ו' דְּמִשָּׁה.

לשון הקודש

אותם שלא בקש נח רחמים עליהם,
ונאמר בהם וימחו מן הארץ, בגלל שהיו
מאלה שנאמר בהם (דברים כה) תמחה את
זכר עמלק. ומשה לא נשמר מהם, והפיל
ה' ביניהם, ולכן הוא לא יבנס לארץ
ישראל עד שתשוב ה' למקומה. ולכן
ירד הוא מדרגתו, וירד בו ו'. ולכן ה'
נפלה, ו' יקים אותה, ו' של משה.

שלא קבלו את האות ה' ביראה של
יו"ד ובאהבה של ה', הוא ירד מדרגתו
שהוא ו'.

ואות ו' ירדה עמו כדי שלא יאבד
ביניהם, שעתידי הוא בסוד הגלגול
להתערב ביניהם בגלות בין ערב רב,
שהם נשמותיהם מצד אלה שנאמר בהם
^(ישעיה נא) כי שמים כעשן נמלחו וגו'. ואלה

וּבְגִין דְּהֵ"א זַעֲרָא ה' דְּאַבְרָהָם דְּאִיהִי דְּהַבְרָאָם
 אַתְעָזָר אִיהוּ בְּגִינָה, וְאַתְמָר בִּיהַ (ישעיה סג)
 מוּלִיד לִימִין מֹשֶׁה וְגו' וְאַפִּיק לָהּ מִתְמָן בְּחִילָא דְּו'
 וְאַיִתִּי לָהּ עֲמִיָה. מִיַּד שְׂרִיא עֲלִיהַ י"ה וְאַשְׁתְּלִים
 אֹמָמָה (דְּאַתְמָר) (שמות יז) כִּי יָד עַל כֶּסֶם יָהּ מִלְחָמָה לִּי
 וְגו'. מָאֵי מִדְּר דְּר. דָּא מֹשֶׁה דְּאַתְמָר בִּיהַ (קהלת א) דְּר
 הוּלִיד וְדוּר בָּא. וְהָא אֹמָמָה דְּלִית דְּר פְּחוּת מִשְׁתִּין
 רְבוּא. וְדָא מֹשֶׁה דְּאַתְמָר בִּיהַ דְּאַנְתְּתָא חָדָא יִלְדָה
 שְׁתִּין רְבוּא בְּכָרָם אַחַת.

וְחַמֶּשׁ מִיָּנִין אֲנֹן בְּעֶרְב רַב וְאַנֹן נְפִילִים גְּבוּרִים
 עֲנָקִים ר'פָּאִים ע'מְלָקִים. וּבְגִינֵיהוּ נְפִלַת ה'
 זַעֲרָא מֵאַתְרָהָא. בְּלָעָם וּבְלָק מִסְטָרָא דְּעַמְלָק הוּו'.
 טוֹל ע"ם מִן בְּלָעָם ל"ק מִן בְּלָק אֲשְׁתָּאֵר בְּבַל (בראשית
 יא) כִּי שָׁם בָּלָל ה' שִׁפְתַּי כָּל הָאָרֶץ. וְאַלִּין אֲנֹן

לשון הקודש

פְּחוּת מִשְׁשִׁים רְבוּא, וְזֵה מֹשֶׁה, שְׁנָאֵמַר
 בּוּ שְׂאֵשָׁה אַחַת יִלְדָה שְׁשִׁים רְבוּא
 בְּכָרָם אַחַת.

וְחַמֶּשֶׁה מִיָּנִים הֵם בְּעֶרְב רַב, וְהֵם:
 גְּבוּרִים ע'נָקִים ר'פָּאִים
 ע'מְלָקִים. וּבְגִלְגָּלָם נְפִלָה ה' קְטָנָה
 מִמְקוּמָהּ. בְּלָעָם וּבְלָק הֵיוּ מִצַּד שֵׁל
 עַמְלָק. תַּקַּח ע"ם מִן בְּלָעָם, ל"ק מִן בְּלָק,
 וְשָׂאֵר בְּבַל, (בראשית יא) כִּי שָׁם בָּלָל ה'

וּמִשְׁוֹם שְׁה"א קְטָנָה, ה' שֵׁל אַבְרָהָם,
 שְׁהִיא שֵׁל הַבְּרָאָם, נְקָמָן הוּא בְּגִלְגָּלָה,
 וְנָאֵמַר בּוּ (ישעיה סג) מוּלִיד לִימִין מֹשֶׁה וְגו'.
 וְהוּצִיא אוֹתָהּ מִשָּׁם בְּכַח שֵׁל ו' וְהִבִּיא
 אוֹתָהּ עִמּוּ. מִיַּד שְׂרָתָה עֲלִיו י"ה
 וְנִשְׁלָמָה הַשְּׁבוּעָה, [שְׁנָאֵמַר] (שמות יז) כִּי יָד
 עַל כֶּסֶם יָהּ מִלְחָמָה לָהּ וְגו'. מַה זֶה מִדְּר
 דְּר? זֵה מֹשֶׁה, שְׁנָאֵמַר בּוּ (קהלת א) דוּר
 הוּלִיד וְדוּר בָּא. וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ שְׁאִין דוּר

דְּאַשְׁתָּאֲרוּ מֵאֵלֶיךָ דְּאַתְמָר בְּהוֹן (בראשית ז) וַיִּמַּח אֶת כָּל
 הַיְקוּם, וּמֵאֵלֶיךָ דְּאַשְׁתָּאֲרוּ מִנְהוֹן בְּגִלוּתָא רְבִיעָא
 אֲנוּן רִישׁוֹן בְּקִיּוּמָא סְגִי. וְאֲנוּן קִיּוּמִין עַל יִשְׂרָאֵל כְּלִי
 חָמָס. וְעַלְיָהּוּ אֶתְמָר (בראשית ו) כִּי מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס
 מִפְּנֵיהֶם, אֵלֶיךָ אֲנוּן עֲמֻלְקִים.

נְפִילִים עַלְיָהּוּ אֶתְמָר (בראשית ו) וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים
 אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טוֹבוֹת הָנָה. וְאֵלֶיךָ
 אֲנוּן מִינָא תְּנִינָא מֵאֵלֶיךָ נְפִילִים מְלַעִילָא. דְּכַד בְּעָא
 קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא לְמַעַבְדָּא אָדָם דְּאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם
 בְּצַלְמֵנוּ וְגו'. בְּעָא לְמַעַבְדָּא לִיהָ רִישָׁא עַל עֲלָאִין
 לְמַחְוֵי אִיהוּ פְקִיד עַל כְּלָהוּ. וְלְמַחְוֵי אֲנוּן פְקִידוֹן עַל
 יְדוּי. כְּגִוּוֹנָא דִּיּוֹסָף דְּאַתְמָר בֵּיה (בראשית מא) וַיִּפְקֶד
 פְקִידִים עַל הָאָרֶץ. אֲנוּן בְּעוּ לְקַטְרָנָא לִיהָ וְאָמְרוּ
 מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו' דְּעֵתִיד לְמַחְוֵי קַמְדָּ.

לשון הקודש

ואלה הם מין שני מהנפילים האלה
 מלמעלה. שבשרצה הקדוש ברוך הוא
 לעשות אדם, שאמר נעשה אדם בצלמנו
 וגו', רצה לעשות אותו ראש לכל
 העליונים להיות ממנה על כלם ושיהיו
 מתמנים על ידו, כמו שיוסף שנאמר בו
 (שם מא) ויפקד פקדים על הארץ, הם רצו
 לקטרנו ואמרו (תהלים ה) מה אנוש כי
 תזכרנו וגו', שעתיד לחטא לפניך. אמר

שפת כל הארץ. ואלה אותם שנשארו
 מאותם שנאמר בהם (שם ז) וימח את כל
 היקום. ומאלה שנשארו מהם בגלות
 רביעית, הם ראשים בקיום רב, והם
 מעמידים על ישראל כלי חמס, ועליהם
 נאמר (שם ח) כי מלאה הארץ חמס
 מפניהם. אלה אותם עמלקים.

הנפילים, עליהם נאמר (שם) ויראו בני
 האלהים את בנות האדם כי טובות הנה.

אמר לון קדשא בריך הוא אי אתון היתון לתתא
 כנותיה, יתיר היתון חבין מניה. מיד ויראו בני
 האלהים את בנות האדם וגו' השקו בהון וקדשא
 בריך הוא אפיל לון לתתא בשלשלן.

ואנון (דף כה ע"ב) עז"א ועז"ל דמנייהו נשמתהון דערב
 רב דאנון נפילים דאפילו גרמיהו לזנות
 בתר נשיא דאנון טבאן. ובגין דא אפיל לון קדשא
 בריך הוא מעלמא דאתי דלא יהא לון חולקא תמן
 ויהיב לון אנרייהו בהאי עלמא כמה דאת אמר, (דברים
 ט) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'.

גבורים מינא תליתאה עליהו אתמר תמה
 הגבורים וגו' אנשי השם. ואנון מסטרא
 דאלין דאתמר בהון (בראשית יא) הבה נבנה לנו עיר
 ונעשה לנו שם. ובגין פתי כנסיות ומדרשות ושויין

לשון הקודש

ולכן הפילים הקדוש ברוך הוא מהעולם
 הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם
 שכרם בעולם הזה, כמו שנאמר (דברים ז)
 ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'.
הגבורים – מין שלישי עליהם נאמר
 (בראשית ז) תמה הגבורים וגו' אנשי השם,
 והם מצד אלה שנאמר בהם (שם יא) הבה
 נבנה לנו עיר וגו' ונעשה לנו שם. ובונים

להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם
 למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר
 ממנו. מיד – ויראו בני האלהים את
 בנות האדם וגו', השקו בהם, והקדוש
 ברוך הוא הפילים למטה בשלשלאות.
והם עז"א ועז"ל, שמדום הנשמות של
 הערב רב, שהם הנפילים, שהפילו
 עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות,

בְּהוֹן סֵפֶר תּוֹרָה וְעֵטְרָה עַל רִישׁוֹ, וְלֹא לְשֵׁמָא דִּינִי,
אֲלֵא לְמַעַבְדַּ לֹּון שֵׁם. תְּדָא הוּא דְכַתִּיב וְנַעֲשֶׂה לָנוּ
שֵׁם, וְסֵטְרָא אַחְרָא מִתְגַּבְּרִין עַל יִשְׂרָאֵל דְּאֲנוּן
כְּעַפְרָא דְאַרְעָא. וְגִזְלִין לֹון וְאִתְּבַרַת עֲבִידְתָּא וְעַלְיִיהוּ
אֲתָמַר (בראשית ז) וְהַמִּים גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל הָאָרֶץ.

רְפָאִים מִינָא רְבִיעָאָה. אִם יַחֲזוּן לְיִשְׂרָאֵל בְּדוֹחָקָא
מִתְרַפִּין מִנִּיְהוּ. וְאִית לֹון רְשׁוֹ לְשׁוֹבָא לֹון
וְלֹא בְּעָאן. וּמִתְרַפִּין מְאֹרֵייתָא וּמְאֵלִין דְּמִשְׁתַּדְּלִין
בְּהָ לְמַעַבְדַּ טַב עִם עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. עַלְיִיהוּ
אֲתָמַר (ישעיה כו) רְפָאִים בְּל יָקוּמוּ, בְּזִמְנָא דִּיִּתִי פְקִידָה
לְיִשְׂרָאֵל אֲתָמַר בְּהוֹן (ישעיה כו) וְתֵאבְדַּ בְּל זִכַּר לְמוֹ.

עֲנָקִים מִינָא חֲמִישָׁאָה דְּאֲנוּן מְזֻלְזִין לְאֵלִין
דְּאֲתָמַר בְּהוֹן (משלי א) וְעֲנָקִים לְגִרְגְרוֹתֶיךָ.
וְעַלְיִיהוּ אֲתָמַר (דברים ב) רְפָאִים יַחֲשִׁבוּ אֶף הֵם כְּעֲנָקִים

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל בְּדַחַק, מִתְרַפִּים מֵהֶם, וְיֵשׁ לָהֶם
רְשׁוֹת לְהַצִּילָם וְלֹא רוּצִים. וּמִתְרַפִּים
מִהַתּוֹרָה וּמֵאֵלָה שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בְּהָ לַעֲשׂוֹת
טוֹב עִם עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. עַלִּיהֶם
נֶאֱמַר (ישעיה כו) רְפָאִים בְּל יָקוּמוּ. בְּזִמְנָן
שְׂתַבָּא פְקִידָה לְיִשְׂרָאֵל, נֶאֱמַר בְּהֶם (שם)
וְתֵאבְדַּ בְּל זִכַּר לְמוֹ.

חֲעֲנָקִים - מִין חֲמִישִׁי, שְׂהֶם מְזֻלְזִים

בְּתֵי פְנִסְיוֹת וּמְדַרְשׁוֹת, וְשָׂמִים בְּהֶם
סֵפֶר תּוֹרָה וְעֵטְרָה עַל רִאשׁוֹ, וְלֹא לְשֵׁם
ה', אֲלֵא לַעֲשׂוֹת לָהֶם שֵׁם. זֶהוּ שְׂכַתוֹב
וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. וְצַד אַחַר מִתְגַּבְּרִים עַל
יִשְׂרָאֵל שְׂהֶם כְּעַפְרָא דְאַרְעָא, וְגִזְלִים אוֹתָם
וּמִתְבַּטְּלַת הַעֲבוּדָה, וְעַלִּיהֶם נֶאֱמַר (שם ז)
וְהַמִּים גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל הָאָרֶץ.

חֲרָפָאִים - מִין רְבִיעִי, אִם יֵרְאוּ אֵת

שְׁקוּלִין דָּא לְדָא. אֵלִין אַנּוּן דְּאַתְהִירוּ עֲלֵמָא לְתַהוּ
 וּבַהּוּ. וְרִזָּא דְמַלְכָּה (דְּבַנְיִיחָה) תָּרַב בִּי מִקְדָּשָׁא וְהָאֲרִץ
 הִיְתָה תַהוּ וּבַהּוּ דְאִיְהִי עִקְרָא וַיִּשׁוּבָא דְעֲלֵמָא. מִיַּד
 דִּיִּיְתִי אֹר דְּאִיְהוּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְמַחֵן מִן עֲלֵמָא
 וַיִּתְאַבְדּוּן. אֲבָל פּוֹרְקָנָא לֹא אִיְהִי תְלִיא אֲלָא
 בְּעַמְלָק עַד דִּיתְמַחִי דְבִיָּה אִזְמָאָה וְהָא אִזְמָמָה.

דְּבַר אַחַר אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְגו' אֵלִין אַנּוּן
 דְּאַתְמָר בְּהוּן (שְׁמוֹת לֵב) אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל.
 בִּיּוֹמָא דִּיתְמַחֵן אֵלִין בְּאֵלוּ הַהוּא יּוֹמָא עֶבֶד קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא שְׁמִיא וְאַרְעָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית ב)
 בַּיּוֹם עָשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. בְּהַהוּא זְמַנָּא יְהִי
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִם שְׂכִינְתֵיהּ וַיִּתְחַדֵּשׁ עֲלֵמָא הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה סו) כִּי בָאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים

לשון הקודש

וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

דְּבַר אַחַר אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְגו',
 אֵלֶּה אוֹתָם שְׁנַאֲמַר בְּהֵם (שְׁמוֹת לֵב) אֵלֶּה
 אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל. בַּיּוֹם שִׁימְחוּ אֵלֶּה, בְּאֵלוּ
 אוֹתוֹ יוֹם עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁמַיִם
 וְאֶרֶץ. זְהוּ שְׁפָתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) בַּיּוֹם עָשׂוֹת ה'
 אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. בְּאוֹתוֹ זְמַן יְהִיָּה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם שְׂכִינְתוֹ וַיִּתְחַדֵּשׁ
 הָעוֹלָם, זְהוּ שְׁפָתוּב (יִשְׁעִיָּה סו) כִּי בָאֲשֶׁר
 הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאֶרֶץ הַחֲדָשָׁה וְגו'.

לְאוֹתָם שְׁנַאֲמַר בְּהֵם (מְשִׁלִּי א) וְעַנְקִים
 לְגַרְגְּרֵתֶיךָ, וְעַלֵּיהֶם נֹאמַר (דְּבָרִים ב) רְפָאִים
 יִחְשְׁבוּ אַף הֵם כְּעַנְקִים. שְׁקוּלִים זֶה לְזוֹה.
 אֵלֶּה אוֹתָם שְׁמַחֲזִירִים אֶת הָעוֹלָם לְתַהוּ
 וּבַהּוּ. וְסוּד הַדְּבַר, וְשְׁבַנְלָלָם נְחָרַב בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ וְהָאֲרִץ הִיְתָה תַהוּ וּבַהּוּ, שְׁהִיא
 עִקְר וַיִּשׁוּב הָעוֹלָם. מִיַּד כְּשִׁיבָא הָאוֹר,
 שְׁהוּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יִמְחוּ מִן
 הָעוֹלָם וַיִּאֲבָדוּ. אֲבָל הַגְּאֵלָה אִינְהָ תְלוּיָה
 אֲלָא בְּעַמְלָק עַד שִׁימְחָה, שְׁבוּ הַשְּׁבוּעָה,

וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה וְגו' דָּא אִיהוּ בְיוֹם עֲשׂוֹת.

בְּהַהוּא זְמַנָּא וַיִּצְמַח יי אֱלֹהִים מִן הָאָדָמָה כָּל עֵץ נִחְמַד וְגו'. אָבֵל בְּקִדְמוּתָא עַד דִּיתְמַחוּן אֵלִין לָא נָחִית מִטְּרָא דְאֹרִייתָא. וַיִּשְׂרָאֵל דִּדְמִיין לְעֹשְׁבִים וְלֹאֵלֶגְנִין לָא יִצְמַחוּן. וְרָזָא דְמַלְכָּה וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יִהְיֶה בְּאָרֶץ וְכֹל עֹשֵׁב הַשָּׂדֶה וְגו', בְּגִין דְּאָדָם אֵין דְּאֵנּוּן יִשְׂרָאֵל בְּבִי מִקְדָּשָׁא לְעִבּוּד אֶת הָאָדָמָה בְּקַרְבָּנִין.

דְּבַר אַחַר וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה, דָּא מְשִׁיחַ רֵאשׁוֹן טָרָם יִהְיֶה בְּאֶרְעָא. וְכֹל עֹשֵׁב הַשָּׂדֶה טָרָם יִצְמַח דָּא מְשִׁיחַ שְׁנִי. וְלָמָּה בְּגִין דְּלִית תַּמָּן מְשִׁיחַ לְמַפְלַח לְשִׁכְנֵיתָא דְעֵלְיָה אֶתְמַר וְאָדָם אֵין לְעִבּוּד אֶת הָאָדָמָה. וְרָזָא דְמַלְכָּה (בראשית מט) לָא יִסּוּר שִׁבְט מִיְהוּדָה דָּא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וּמְחֻזְקָא מִבֵּין רַגְלָיו דָּא מְשִׁיחַ

לשון הקודש

זְהוּ בְיוֹם עֲשׂוֹת.

הָאָדָמָה, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ לְעִבְדֵי אֶת הָאָדָמָה בְּקַרְבָּנוֹת. דְּבַר אַחֵר, וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה – זֶה מְשִׁיחַ רֵאשׁוֹן – טָרָם יִהְיֶה בְּאָרֶץ. וְכֹל עֹשֵׁב הַשָּׂדֶה טָרָם יִצְמַח – זֶה מְשִׁיחַ שְׁנִי. וְלָמָּה? מִשּׁוּם שְׂאֵין שָׁם מְשִׁיחַ לְעִבְדֵי אֶת הַשְּׂכִינָה, שְׁעָלְיוּ נֹאמַר וְאָדָם אֵין לְעִבְדֵי אֶת הָאָדָמָה. וְסוּד הַדְּבָר – (בראשית מט)

בְּאוֹתוֹ זְמַן, וַיִּצְמַח ה' אֱלֹהִים מִן הָאָדָמָה כָּל עֵץ נִחְמַד וְגו'. אָבֵל בְּהַתְחַלְתָּהּ, עַד שִׁימְחוּ אֱלֹהִים, לֹא יוֹרֵד גֶּשֶׁם שָׁל הַתּוֹרָה, וַיִּשְׂרָאֵל שְׂדוּמִים לְעֹשְׁבִים וְלֹאֵלֶגְנוֹת לֹא יִצְמַחוּ, וְסוּד הַדְּבָר – וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יִהְיֶה בְּאָרֶץ וְכֹל עֹשֵׁב הַשָּׂדֶה וְגו'. בְּגִלְלֵי שְׂאָדָם אֵין לְעִבְדֵי אֶת

בְּן יוֹסֵף. עַד כִּי יָבֹא שִׁילָה דָּא מִשָּׁה חֲשִׁבֵּן דָּא
כְּדָא. וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים, אֲתָוּן וְלוֹי קְהַת.

דְּבַר אַחַר וְכַל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה אֵלִין צְדִיקָיָא דְאַנּוּן
מִסְטָרָא דְצְדִיק חִי עֲלָמִין. שִׁיחַ ש' חִי. ש
תְּלַת עַנְפִּין דְּאֵילָנָא וְאַנּוּן ג' אֲבָהֵן וּמִן חִי עֲלָמִין.
לְשׁוֹן אַחַר וְכַל עֵשֶׂב הַשְּׂדֵה ע"ב שִׁי"ן. תְּלַת עֲלִין
דְּאַנּוּן ש' יֵאֱהַרְוֵנָה. וְאַנּוּן ע"ב עַנְפִּין דְּתַלְיִין בְּהוֹן
בְּחוֹשְׁבֵּן ע"ב. בְּלֵהוּ לָא אֲתֵאֲחֲדִין בְּאַתְרָא דְאֵיהִי
שְׂכִינְתָּא עַד דְּיִיֵּתִי הֵהוּא דְאַקְרִי אֲדָם דְּאֵיהוּ יו"ד
ה"א וְא"ו ה"א. וְדָא אֵיהוּ וְאֲדָם אֵין לְעֵבוֹד אֶת
הַאֲדָמָה.

וּבְגִין דָּא אֲתֵמַר בֵּיהּ וְכַל עֵשֶׂב הַשְּׂדֵה טָרֵם יַעֲמָה
עַד דְּיַעֲמָח צְדִיק. וּמְנִיָּה (תהלים פה) אֶמֶת מֵאָרֶץ

לשון הקודש

עולמים. לשון אחר וְכַל עֵשֶׂב הַשְּׂדֵה -
ע"ב שִׁי"ן. שְׁלֹשָׁה עֲלִים שְׁהֵם ש'
יֵאֱהַרְוֵנָה, וְהֵם ע"ב עַנְפִּים שְׁתַּלּוּיִים
בְּהֵם בְּחוֹשְׁבֵּן ע"ב. כְּלָם לָא נֶאֱחֲזִים
בְּמָקוֹם שְׂכִינָה עַד שְׂיַבֵּא אוֹתוֹ
שְׂנַקְרָא אֲדָם, שְׁהוּ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.
וְהוּ וְאֲדָם אֵין לְעֵבֵד אֶת הַאֲדָמָה.
וְלִכְּן נֶאֱמַר כּוּ וְכַל עֵשֶׂב הַשְּׂדֵה טָרֵם
יַעֲמָח, עַד שְׂיַעֲמָח צְדִיק. וּמְנִיָּה (תהלים פה)

לֹא יִסּוּר שְׂבֹט מִיְהוּדָה - זֶה מְשִׁיחַ בֶּן
דָּוִד. וּמַחֲקֵק מִבֵּין רַגְלָיו, זֶה מְשִׁיחַ בֶּן
יוֹסֵף. עַד כִּי יָבֹא שִׁילָה - זֶה מִשָּׁה.
חֲשִׁבֵּן זֶה כְּוָה. וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים -
אוֹתִיּוֹת וְלוֹי קְהַת.

דְּבַר אַחַר, וְכַל שִׁיחַ הַשְּׂדֵה - אֵלוּ
הַצְּדִיקִים שְׁהֵם מְצַד שֶׁל צְדִיק חִי
הָעוֹלָמִים. שִׁיחַ - ש' חִי. ש שְׁלֹשֶׁת עַנְפֵי
הָאֵילָן, וְהֵם שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת וּמִן חִי

תִּצְמַח דְּאֶתְמָר בֵּיה (דניאל ח) וַתִּשְׁלַךְ אֶמֶת אֶרְצָה.
וּתְלַמִּידֵי חֲכָמִים דְּאֲנוּן דְּשָׂאִין לָא צִמְחִין בְּגִלּוּתָא עַד
דְּאֶמֶת מֵאָרְץ תִּצְמַח, וְדָא מִשָּׁה שְׁנַאֲמַר בֵּיה (מלאכי ב)
תּוֹרַת אֶמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ דְלָא יְהֵא מָאן דְּדָרִישׁ
לְשִׁבְיַתָּא כּוֹתִיבָה. וּבְגִין דָּא וְאָדָם אִין לְעַבּוּד. וּמִיד
דְּאִיהוּ יִיתִי, מִיד וְאִ"ד יַעֲלָה מִן (דף כו ע"א) הָאָרֶץ אִ"ד
מִן אַדְנִי סָלִיק לִיה ו' וְאֶתְעַבֵּיד בַּה אַדּוּן כָּל הָאָרֶץ.
מִיד וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה מִנִּיה אֶתְשַׁקִּין
יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא בְּע' אַנְפִּין דְּאֹרְיִיתָא. דְּכֵר אַחַר וְאִד
יַעֲלָה מִן הָאָרֶץ תְּרַגּוּמוּ וְעֵנָא יִסְתַּלַּק מִן אֶרְעָא.
הֵהִיא דְּאֶתְמָר בַּה (שמות מ) כִּי עֵנַן יְיָ עַל הַמִּשְׁכָּן וְגו'
וּבִיה מִתְשַׁקִּין תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים בְּאֶרְעָא בְּהַהוּא זְמַנָּא:
וַיִּיצֶר יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם אֱלִין יִשְׂרָאֵל. בְּהַהוּא
זְמַנָּא קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא צִייר לֹון בְּצִיּוּרִין

לשון הקודש

כָּל הָאָרֶץ. מִיד - וְהִשְׁקָה אֶת פְּנֵי כָּל
הָאֲדָמָה, מִמְּנוּ מְשַׁקִּים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה
בְּשִׁבְעִים פְּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה. דְּכֵר אַחַר
וְאִד יַעֲלָה מִן הָאָרֶץ, תְּרַגּוּמוּ עֵנַן יַעֲלָה מִן
הָאָרֶץ. אוֹתָהּ שְׁנַאֲמַר בַּה (שמות מ) כִּי עֵנַן
ה' עַל הַמִּשְׁכָּן וְגו', וְבוּ מְשַׁקִּים תְּלַמִּידֵי
חֲכָמִים בְּאֶרֶץ בְּאוֹתוֹ זְמַן.

וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם - אֵלוּ
יִשְׂרָאֵל. בְּאוֹתוֹ זְמַן הַקְּדוּשָׁה בְּרִיד הוּא

אֶמֶת מֵאָרֶץ תִּצְמַח, שְׁנַאֲמַר בּו (דניאל ח)
וַתִּשְׁלַךְ אֶמֶת אֶרְצָה. וּתְלַמִּידֵי חֲכָמִים,
שֶׁהֵם דְּשָׂאִים, לָא צִמְחִים בְּגִלּוּת עַד
שְׁאֶמֶת מֵאָרֶץ תִּצְמַח, וְזֵה מִשָּׁה שְׁנַאֲמַר
בּו (מלאכי ב) תּוֹרַת אֶמֶת הִיְתָה בְּפִיהוּ,
שְׁלָא יְהִיה מִי שְׁדוּרֵשׁ אֶת הַשְּׁבִינָה
בְּמוֹתוֹ, וּבְגִלּוּל זֶה וְאָדָם אִין לְעַבּוּד. וּמִיד
שְׁהוּא יָבֵא, מִיד - וְאִ"ד יַעֲלָה מִן הָאָרֶץ.
אִ"ד מִן אַדְנִי עוֹלָה לוֹ ו' וְנַעֲשֶׂה בַּה אַדּוּן

דְּעֵלְמָא דִּין וְעֵלְמָא דְאֵתִי. וַיִּצֵר בְּהֵוָא זְמַנָּא קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא עֵייל לֹון בְּשָׁמְיָה בְּצִיּוּרָא דְב' יוֹדִין י' י'
 ו' פִּינִיָּהוּ דְאֵנוּן סְלָקִין לְחֶשְׁבֹון יְהו"ה. וַיְהוֹן מְצוּיָרִין
 בְּאֲנָפוּי בְּאֲנָפִין דִּילְהוֹן בְּתֵרִין יוֹדִין בְּחוּטְמָא דִּילְהוֹן
 בְּאֵת ו'. וּבְגִין דָּא אָמַר קָרָא (במדבר כג) כִּי מֵרֹאשׁ צוּרִים
 אָרְאֵנוּ. אֲלֵין אֵנוּן צִיּוּרִין דְשָׁמָא קְדִישָׁא. וַיְהוֹן
 מְצוּיָרִין בְּאֲנָפִיָּהוּ בְּתֵרִין לֹוחִין יְקִירִין דְאֵנוּן י' י'
 דְאִיְהוּ ו' חָרוֹת עֲלֵיָּהוּ. וְעוֹד צִייר לֹון לְכָל דֹּר בְּבַת
 זִוְגִיָּה עֲלָאָה דָּא י"ה וְאֵנוּן ו' יְחוּדָא דְתֵרוּוּיָּהוּ. וְצִייר
 לֹון בְּאֵנוּן דְצִיּוּרָא דְלַעֲיָלָא דְאִיְהוּ יִשְׂרָאֵל עֲמוּדָא
 דְאֲמַצְעִיתָא כָּלִיל שְׂכִינְתָּא עֲלָאָה וְתַתָּאָה דְאֵנוּן
 קְרִיאַת שְׁמַע עֲרַבִית וְקְרִיאַת שְׁמַע שְׁחַרִית וְעֲלֵיָּהוּ
 אֲתָמַר עֵצִים מֵעֵצֵי וּבֶשֶׁר מִבְּשָׂרִי.

לשון הקודש

בְּשֵׁנֵי לֹוחוֹת נִכְבְּדִים, שְׁהִם י' י', שְׁוֹי הוּא
 חָרוֹת עֲלֵיהֶם. וְעוֹד צִייר אוֹתָם לְכָל דֹּר
 בְּבַת זִוְגוֹ הַעֲלִיּוּנָה, זוּ י"ה, וו' הִם הַיְחוד
 שֶׁל שְׁנֵיהֶם. וְצִיר אוֹתָם בְּאוֹתָם שֶׁל צִייר
 שְׁלַמְעֵלָה, שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל עֲמוּד הָאֲמַצְעִי,
 כּוֹלֵל שְׂכִינָה עֲלִיּוּנָה וְתַתְּחוּנָה, שְׁהִם
 קְרִיאַת שְׁמַע עֲרַבִית וְקְרִיאַת שְׁמַע
 שְׁחַרִית, וְעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר עֵצִים מֵעֵצֵי
 וּבֶשֶׁר מִבְּשָׂרִי.

צִיר אוֹתָם בְּצִיּוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה
 וְהָעוֹלָם הַבָּא. וַיִּצֵר, בְּאוֹתוֹ זְמַן הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא הַכְּנִיסָם בְּשִׁמּוֹ בְּצִיּוּר שֶׁל שְׁנֵי
 יוֹדִין י' י', ו' פִּינִיָּהֶם, שְׁהִם עוֹלָם
 לְחֶשְׁבֹון יְהו"ה. וַיְהִיו מְצִירִים בְּפָנָיו
 בְּפָנִים שְׁלֵהֶם בְּשֵׁנֵי יוֹדִין בְּהַטָּם שְׁלֵהֶם
 בְּאוֹת ו'. וְלִכְּן אָמַר הַפְּתוּב (במדבר כג) כִּי
 מֵרֹאשׁ צוּרִים אָרְאֵנוּ. אֲלֵה אוֹתָם צִיּוּרִים
 שֶׁל הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ, וַיְהִיו מְצִירִים בְּפָנֵיהֶם

וּמִיָּד בְּהָיוּ זְמַנָּא נָטַע לֹון לְיִשְׂרָאֵל בְּגִבְתָּא דְעָדֵן
 קַדִּישָׁא הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּטַּע יי אֱלֹהִים
 אֲבָ"א וְאִמָּ"א. גִּין דָּא שְׂכִינְתָּא תְּתָאָה. עַד"ן דָּא אִמָּא
 עֲלָאָה. אֶת הָאָדָם דָּא עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא. אִיהִי
 תְּהֵא נָטַע דִּילִיָּה, בַּת זִוְגִיָּה וְלֹא תְּזוּז מִיָּה לְעָלָם.
 וְתֵהָא עֲדוּנָא דִּילִיָּה. וַיִּשְׂרָאֵל קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא נָטַע
 לֹון בְּהָיָא זְמַנָּא נָטַעָא קַדִּישָׁא בְּעֲלָמָא כְּמָה דְאֶתְּ
 אָמַר, (ישעיה ס) נִצַּר מִטְּעֵי מַעֲשֵׂי יְדֵי לְהִתְפָּאֵר:

וַיִּצְמַח יְהו"ה אֱלֹהִים. אֲבָא וְאִמָּא. כָּל עֵץ נִחְמָד
 דָּא צַדִּיק. וְטוֹב לְמַאֲכָל דָּא עֲמוּדָא
 דְאִמְצָעִיתָא דְבִיָּה הוּא זְמִין (נ"א וּמִיָּה) מְזוּן לְכֹלָא דְכֹלָא
 בִּיָּה. וְלֹא אֶתְפָּרְנִים צַדִּיק אֶלָּא מִיָּה וּשְׂכִינְתָּא מִיָּה,
 וְלֹא צַרִּיכִין לְתִתָּאִין (דִּילָהוּן). אֶלָּא כּוֹלְהוּ נְזוּנִין לְתִתָּא
 עַל יְדִיָּה. דְּבְגִלּוֹתָא לָא הוּא לְשְׂכִינְתָּא וְלַח"י עֲלָמִין

לשון הקודש

בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (ישעיה ס) נִצַּר מִטְּעֵי
 מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהִתְפָּאֵר.

וַיִּצְמַח יְהו"ה אֱלֹהִים - אֲבָא וְאִמָּא. כָּל
 עֵץ נִחְמָד - זֶה צַדִּיק. וְטוֹב לְמַאֲכָל - זֶה
 הָעֲמוּד הָאִמְצָעִי, שְׂבוּ הוּא מְזִמִּין מְזוּן
 לְכָל, שֶׁהַכָּל בּוֹ. וְלֹא מִתְפָּרְנִים הַצַּדִּיק
 אֶלָּא מִמֶּנּוּ וּשְׂכִינְתָּהּ מִמֶּנּוּ, וְלֹא צַרִּיכִים
 אֶת הַתְּחַתָּנוּתִים וּשְׁלָחֵם, אֶלָּא כְּלָם נְזוּנִים

וּמִיָּד בְּאוֹתוֹ זְמַן נָטַע אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגִן
 הָעָדֵן הַקָּדוֹשׁ. זֶהוּ שְׂכִינְתּוֹ וַיִּטַּע הוּ
 אֱלֹהִים, אֲבָ"א וְאִמָּ"א. גִּין - זֶה הַשְּׂכִינְתָּה
 הַתְּחַתָּנוּת. עַד"ן - זֶה הָאִם הָעֲלִיּוֹנָה. אֶת
 הָאָדָם - זֶה הָעֲמוּד הָאִמְצָעִי. הִיא תְּהִיָּה
 נָטַע שְׁלוֹ בַּת זִוְגוֹ, וְלֹא תְּזוּז מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם,
 וְתְּהִיָּה הָעֲדוּן שְׁלוֹ. וַיִּשְׂרָאֵל נָטַע אוֹתָם
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ זְמַן נָטַע קָדוֹשׁ

מִזֹּנָא אֵלָא בְּחַי בְּרַכָּאן דְּעִלּוּתָא. אֲבָל בְּהֵוּא זְמַנָּא
אִיהוּ יְהֵא מִזֹּנָא לְכֻלָּא.

וְעֵץ הַחַיִּים דְּהוּא אֵילָנָא דְחַיִּי יְהֵא נְטִיעַ בְּגוּ גִנְתָּא
דְּאֵתְמַר בֵּיה (בראשית א) וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים
וְאָכַל וְחַי לְעוֹלָם. וְשְׂכִינְתָּא לָא שְׁלֵמָא עֲלָה אֵילָנָא
דְּסִטְרָא אַחְרָא דְאַנּוּן עֵרְב רַב דְּאַנּוּן עֵץ הַדַּעַת טוֹב
וְרַע. וְלֹא תִקְבַּל בָּהּ עוֹד טָמֵא הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
(דברים לב) יִי בָדָד יִנְחֶנּוּ וְאִין עֲמוּ אֵל נִכְר. וּבְגִין דָּא
לָא מְקַבְּלִין גְּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ. וְתֵהּא שְׂכִינְתָּא
כְּנֻפָּא דְלֹא מְקַבְּלָא נְטִיעָא מִפִּינָא אַחְרָא.

וְיִשְׂרָאֵל יְהוּן כָּל עֵץ נְחֻמְד לְמַרְאָה. וְיִתְחַזֵּר
עַלֵּיהּוּ שׁוּפְרָא דְאֵתְמַר בֵּיה (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ
מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תִּפְאָרֶת יִשְׂרָאֵל. וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע

לשון הקודש

וְלֹא תִקְבַּל בָּהּ עוֹד טָמֵא. זְהוּ שְׂכִינְתּוּב
(דברים לב) ה' בָּדָד יִנְחֶנּוּ וְאִין עֲמוּ אֵל נִכְר.
וְלִכְּנָן לֹא מְקַבְּלִים גְּרִים לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ,
וְתֵהּוּא הַשְּׂכִינְתָּא כְּמוּ גִפְּוּן שְׁלֵא מְקַבְּלָת
נְטִיעַ מִפִּין אַחֵר.

וְיִשְׂרָאֵל יְהוּן כָּל עֵץ נְחֻמְד לְמַרְאָה,
וְיִתְחַזֵּר עַלֵּיהֶם יִפְּוּ שְׁנֵאמַר בּוּ (איכה ב)
הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תִּפְאָרֶת יִשְׂרָאֵל.
וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע נְדַחִים מִהֶם, וְלֹא

לְמַטָּה עַל יְדוּ. שְׂכִינְתּוּב לֹא הָיָה לְשְׂכִינְתָּא
וְלְחַיִּי הָעוֹלָמִים מִזֹּנָא אֵלָא בְּחַיִּי בְּרַכּוֹת
שֶׁל הַתְּפִלָּה. אֲבָל בְּאוֹתוֹ זְמַן הוּא יְהִיָּה
מִזֹּנָא לְכֻלָּא.

וְעֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים, יְהִיָּה נְטוּעַ
בְּתוֹךְ הַגֵּן, שְׁנֵאמַר בּוּ (בראשית א) וְלָקַח גַּם
מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעוֹלָם. וְעַל
הַשְּׂכִינְתָּא לֹא שׁוֹלֵט הָעֵץ שֶׁל צַד הָאַחֵר,
שֶׁהֵם עֵרְב רַב שֶׁהֵם עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע,